

Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden opgewekt heeft (Kol. 2:12). En de beschrijving van dit geloof vindt gij in de zevende zondag van de Heidelbergse Catechismus. Houd u hieraan. Stel de Heidelbergse Catechismus op de hoogste plaats en toets wat u hoort en wat u belijdt aan wat u in dit leerboekje vindt, dan zal het u tot een rijke troost wezen in leven en in sterven. De Heilige Geest zal er u door bevestigen naar het woord van Psalm 87: 'God zal ze zelf bevestigen en schragen', enzovoort (vs. 4 ber.).

Amen.

Gebod:

Het is Uw goedheid, Heere, dat het Evangelie ook tot ons gekomen is. Hoever waren wij vooral in die tijd niet verwijderd van Palestina! Maar voor Uw boden bestonden geen moeilijkheden. Deze mensen waren er alles bij ingeschoten en zij hadden slechts één doel: der mensen zaligheid en de verheerlijking van Uw Naam. Dat na hun dood anderen hun werk opgenomen hebben, dat hebben wij aan U te danken. Gij stelde de prediking van het Evangelie in en nu zorgt Gij er Zelf voor dat het Evangelie gepredikt wordt. Zo is het dan van U. En dit legt op ons een grote verantwoordelijkheid. Wij zijn door de prediking van het Evangelie hoog bevoorrecht, want door middel van haar biedt Gij Uzelf aan, maar onze verantwoordelijkheid is er groot door. Want nu zullen wij het aannemen of verwerpen. Maar wie het Woord, wie de prediking verwerpt, die verwerpt geen mens – hij verwerpt U. En hij doet dit ter wille van iets: hij verwerpt U om zichzelf te kunnen handhaven, om de wereld te kunnen genieten. Ach, laat ons het Woord hebben aangenomen met ons ganse hart. En anders – brengt er ons toe uit genade. Mogen wij onder Uw bearbeiding zijn, laat ons dan niet toe op de een of andere wijze, op de een of andere tijd de schaduw aan te grijpen. Wil ons ontdekken zó lang, tot er plaats voor en behoefte aan U is in ons hart en in ons leven.

Wil ons begeven noch verlaten. Geleid ons op onze wegen en breng een ieder waar hij thuis hoort. Laat het woord ons tot zegen wezen.

Amen.

Gezongen: Psalm 126:3.

Ebenezer Erskine, Het verschil tussen het leven uit het geloof en het leven uit het gevoel*

Wat is het verschil tussen het leven uit het geloof en het leven uit het gezicht of het gevoel? De woorden van de apostel in 2 Korinthe 5 verschaffen de grond voor dit onderzoek, als hij ons onderwijst dat wij, zolang wij in het lichaam zijn, door het geloof wandelen, en niet door het aanschouwen. Het was ook omdat het leven dat hij in het vlees leefde, een leven was van 'gelóóf des Zoons Gods' (Gal 2:20). Daarmee geeft hij duidelijk te kennen dat een leven des geloofs is gedacht voor een lichamelijke toestand, en dat een leven van gezicht en gevoel niet past bij onze situatie van nu, hier in de woestijn.

Ik zal een paar dingen aanreiken om het verschil duidelijk te maken. Het gevoel kijkt alleen maar naar wat iemand in handen heeft of voor het ogenblik geniet. Maar het geloof kijkt naar wat iemand in Christus heeft, en in het welgeordeneerde verbond. Het gevoel is als een kind dat meer plezier heeft in een cent, of in een prulletje dat vader of moeder het geeft, dan wanneer die het kind recht zou geven op het gehele bezit. Maar het geloof, ook al zal het niets verachten dat uit de hand van de Vader komt, wordt toch vooral in beslag genomen door het recht op de belofte, of het verbond, en op het bezit dat ligt in de hand van het grote Hoofd van het verbond, Christus Jezus. Het beschouwt het verbond als 'ja en amen in Christus'; het beschouwt het verbond als bekrachtigd door Zijn bloed en dood, en zegt met David: Dit is al mijn heil, dat Hij voor mij heeft bereid – in mijn nieuwe Verbondshoofd – een eeuwig verbond, welgeordeneerd in alle dingen, en zeker.

Het gevoel is geneigd om de liefde Gods te beoordelen vanuit het oogpunt van de voorzienigheid, of vanuit Zijn handelen van dit moment. En als het schijnt dat Hij toornst of Zich verbergt, gooit het alles omver, en roept: De Heere heeft vergeten genadig te zijn! Maar het geloof leest de liefde Gods in het aangezicht van Jezus Christus: de Borg is aanvaard, het aanbod en de beloften van het Woord zijn bekendgemaakt. Op Zijn

* Gedeelte van een preek over Hooglied 8:5. De aanhalingen uit de Bijbel zijn conform de Engelse vertaling (King James Version).

woord, zegt het geloof, zal ik hopen. Gedenk des woords, waarop Gij Uw knecht hebt doen hopen.

Daaruit volgt dan dat het gevoel en het gezicht veranderlijk en wisselend zijn. Maar het geloof is vast en onbeweeglijk, als bij Abraham, die tégen de hoop in, aan de hoop heeft geloofd, en bij de belofte niet gewankeld heeft door ongeloof. Zolang de gelovige leeft door het gevoel, en van de Heere een gevoelige genieting heeft, is hij geneigd om te zeggen: Mijn berg staat vast, ik zal nooit bewogen worden; maar meteen als de Heere Zijn aangezicht verbergt, wordt de mens verschrikt. Het geloof blijft echter overtuigd van Zijn liefde, zelfs als de Heere Zich onttrekt. Het zegt: Ook al wandel ik in de duisternis, dan zal ik toch betrouwen op de Naam des HEEREN, en steunen op mijn God.

Het gezicht en het gevoel kijken alleen maar naar de dingen die aanwezig zijn, maar het geloof ziet, als een profeet, op de dingen die komen, dingen die ver weg zijn. Abraham, de vader der gelovigen, heeft de dag van Christus van verre gezien: het geloof is het bewijs van de dingen die men niet ziet en het wezen van de dingen waarop men hoopt. Als het in de duisternis van de aanvechting, de verlating en de verzoeking is, zal het zeggen: Al zit ik in de duisternis, dan zal de HEERE een Licht voor mij zijn: Hij zal mij tot het licht brengen, en ik zal Zijn gerechtigheid aanschouwen.

Het gevoel en het gezicht zijn oppervlakkig en overdreven in hun beschouwing van de dingen, en ze worden gemakkelijk door de schijn bedrogen, maar het geloof is een genade die nadenkt en naar de diepte afsteekt, die diep in de dingen doordringt. Het geloof zal het vergif in een gouden beker bespeuren, het zal de schuilplaatsen van de leeuwen en de luipaarden zien op de Libanon, onder de bomen en het hout met een aromatische geur. Daarom zal het zich ervan afwenden, als van iets dat gevaarlijk is, terwijl het gevoel er gemakkelijk door wordt bemoedigd. En aan de andere kant zal het een paradijs van gemeenschap met de Heere zien in een woestijn, daar waar het gevoel niets kan waarnemen dan stekeleke doornstruiken. 2 Korinthe 4 vers 17: Onze lichte verdrukkingen, die slechts voor een ogenblik zijn, werken voor ons een veel uitnemender en eeuwig gewicht der heerlijkheid.

Ze verschillen in hun vertroosting en orde. Het geloof gaat voorop, en het gevoel volgt. Het geloof is de plicht, en het gevoel is het voorrecht dat ermee verbonden is. Efeze 1 vers 13: Nadat gij geloofd hebt, werdt gij ver-

zegeld met de Heilige Geest der belofte. Johannes 11 vers 40: Heb Ik u niet gezegd dat indien gij zoudt geloven, gij de heerlijkheid Gods zoudt zien? Het geloof is het werk, en het gevoel is de bemoediging. Dat is Gods orde, die het wettische hart altijd maar weer wil omkeren: we zouden de bemoediging door het geloof wel willen hebben voordat we beginnen met de plicht van het geloven – net als Thomas in Johannes 20 vers 25: Indien ik mijn hand niet steek in Zijn zijde, zal ik niet geloven. Maar we moeten bedenken wat Christus tot hem zegt: Zalig zijn zij die niet gezien hebben, en toch hebben geloofd.

Het gevoel is haastig en overijld in zijn oordeel. Maar het geloof is geduldig, en wacht tot het het einde ziet. Het gevoel trekt onbesuisd en haastig zijn conclusies als er moeilijkheden opdoemen: Ik zei in mijn haast: alle mensen zijn leugenaars; ik zei: ik ben uitgeworpen van voor Uw aangezicht. Maar het geloof wacht tot de andere kant van de wolk zich vertoont: De HEERE is een God des gericht, zegt het geloof; en: zalig zijn allen die Hem verwachten. Het gezicht is voor een bestemde tijd, maar in het einde zal het spreken, en niet liegen. Hoewel het talmt – ik zal erop wachten, omdat het zeker zal komen: het zal niet dralen. En daarom: Die gelooft, zal niet haasten. De gelovigen onder het Oude Testament hebben ongeveer vierduizend jaar gewacht op de toekomstige belofte van het Zaad der vrouw; en toen ze stierven, stierven zij met de belofte in hun armen, wachtend op de vervulling, gelovend dat die zou komen en niet zou talmen voorbij de volheid van de tijd. Hebreeën 11 vers 13: Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben die van verre gezien, ze waren ervan overtuigd en hebben ze omhelsd.

Een leven van gevoel is gevaarlijk, maar een leven van geloof is zeker en veilig. Het gevaar van het gevoel blijkt uit het voordeel dat de satan behaalde toen hij Adam en zijn gehele nageslacht te gronde richtte. Had-den onze eerste voorouders geleefd in het vaste geloof aan Gods belofte en de bedreiging in het verbond der werken, dan hadden ze nooit van de verboden boom gegeten. Maar zij wandelden door het gezicht en het gevoel: de vrucht was mooi voor het oog, en aangenaam voor de smaak. Dit maakte het hun nog gemakkelijker om te luisteren naar het sissen van de oude slang, die zei: Indien gij eet, zult gij als goden zijn, kennende het goed en het kwaad – en zo overwon hij. We zien, dat toen Paulus vol was

van gevoelige openbaringen, toen hij in de derde hemel werd opgenomen, hij gevaar liep om zich in trots te verheffen. Maar nu, zeg ik, is het leven van het geloof veilig en zeker. De reden is, dat het geen engelen of mensen zal geloven als hun spreken niet overeenkomt met wat God in Zijn Woord zegt. Het beschouwt de dingen zoals die zijn neergelegd in de openbaring, en beoordeelt en beschouwt de dingen overeenkomstig Gods oordeel erover: Tot de wet en de getuigenis, zegt het geloof; indien zij niet spreken naar Gods woorden, dan is het omdat er geen waarheid in hen is. Daarom heeft het geloof de maan onder zijn voeten.* Dit is de overwinning waardoor wij de wereld overwinnen, namelijk ons geloof. Als het geloof zo te werk gaat, maakt het de ziel als de berg Sion, die in eeuwigheid niet bewogen kan worden. Geloof in de HEERE uw God, dan zult gij bevestigd worden, zegt de profeet tot het bevende Israël.

Het gevoel heeft zijn enige fundament en vertrouwen vanbinnen. Het gaat zijn weg in de ondiepe wateren van een gewerkte genade, dingen die men door bevinding verwerft, kenmerken van genade en dergelijke, maar het geloof heeft zijn fundament buiten de mens, in Christus, in Gods verbond, in de grote en dierbare beloften. Zolang de zeeman in ondiep water blijft, is hij aldoor bang voor rotsen en zandbanken. Maar als hij in diep water gaat varen, is hij veilig. Het geloof gaat zijn weg in de diepe wateren van de volheid der Godheid, die lichamelijk in Christus woont, Die ons door God is gemaakt tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing. En zo komt het de twijfels en de kwellende vrees van schipbreuk te lijden te boven. Maar, zeg ik: met het gevoel is het anders. Het is bezig met een gewerkte genade, met openbaringen, bevindingen en dingen die men verwerft.

En zo heb ik enigszins het verschil tussen geloof en gevoel verduidelijkt.

* Openb. 12:1.